

Pesach brochure 5782

15 – 23 april 2022

Eerste Sederavond - vrijdagavond 15 april
Tweede Sederavond - uitgaande Sjabbat 16 april

Inhoud

Overzicht tijden erev Pesach	3
Voorwoord	4
Instructies voor het kasjeren voor Pesach	7
Kasjeren van het gerei	7
Waar kunt u kasjeren?	9
Chameets-onderzoek – Bedikat Chameets	10
Chameets verbranden	12
Instructie verkopen chameets	12
Ta’anit Bechorim	13
Huisdieren	14
Pesach reizigers checklist	14
Verkoop Pesach-artikelen	16
Overzicht sedercursussen en op Pesach gerichte sjoeriem	16
Vragen aan de rabbijn	18
Overzicht gezamenlijke Seder-vieringen	19
Verkorte seder voor ouderen	19
Overzicht Pesach-producten	21
Overige programma’s	25
Vragen over Pesach	26
De beracha over bloeiende vruchtbomen	29
Speciaal voor kinderen! Doe je mee?	32

Overzicht tijden erev Pesach

	Datum	Zone A'dam	Zone 1	Zone 2	Zone 3	Zone 4	Zone 5
Bedikat chameets	Donderdag 14 april	Nà 21.22 uur	Nà 21.25 uur	Nà 21.24 uur	Nà 21.24 uur	Nà 21.25 uur	Nà 21.14 uur
Begin vasten bechorim	Vrijdag 15 april	4.48 uur	4.33 uur	4.39 uur	4.42 uur	4.47 uur	4.49 uur
Begin chameetsverbod	Vrijdag 15 april	10.57 uur	10.57 uur	10.57 uur	10.57 uur	10.57 uur	10.57 uur
Chameets verbranden	Vrijdag 15 april	12.19 uur	12.19 uur	12.19 uur	12.19 uur	12.19 uur	12.19 uur
Begin sjabbat en jomtov	Vrijdag 15 april	20.15 uur	20.15 uur	20.15 uur	20.15 uur	20.15 uur	20.15 uur

LET OP: begintijd Sjabbat en jomtov is aangepast naar 20.15 uur

Voor de rest van Pesach zie de NIK Loeach 5782.

Pesach, de seder... ze vormen ons geestelijk erfgoed.

Ooit er aan gedacht wat u zou willen dat er met uw stoffelijk erfgoed zou kunnen gebeuren? Over 120 jaar...

Het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap zorgt, jaar in jaar uit, dat deze publicatie tot stand komt en doet nog veel meer. Op het gebied van onderwijs, jeugd- en jongerenwerk, boekpublicaties, het beheer van oude begraafplaatsen en de behartiging van Joodse belangen.

Misschien wilt u er ook aan bijdragen? Over 120 jaar?

Overweeg dan te legateren aan het NIK, door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Meer informatie bij het secretariaat van het NIK, info@nik.nl,

tel. 020-301 8484; Postbus 7967, 1008 AD Amsterdam.

Voorwoord

Echte vrijheid: er voor elkaar zijn.

Binnenkort is het weer zover: we zitten met elkaar aan de seider.

Met elkaar! Na twee jaren van Coronabeperkingen mogen we weer op de oude voet verder gaan.

G'd zij dank daarvoor.

En bij die seider horen we de bekende verhalen over de tocht van onze voorouders uit Egypte. En is het aan diegene die de seider leidt om nieuwe inzichten te brengen, vragen en antwoorden te vinden.

Ik werd zelf een paar jaar geleden overvallen door een vraag van een van de gasten.

U kent het verhaal van de geleerden die samen kwamen in Bné Berak om daar de hele nacht te leren. De vraag was: waarom waren deze geleerden niet gewoon thuis, bij hun gezinnen?

Toen ik mij, vanwege deze vraag, ging verdiepen in dit verhaal kwam ik zoveel interessante inzichten tegen dat ik die graag met u wil delen.

Om dit verhaal te kunnen begrijpen een korte inleiding:

Er is een verplichting van de Tora om 10 procent van je vruchten van het derde en zesde jaar van een sjemitta cyclus apart te houden om daarmee de uitgaven voor de verplichte offers van Jom Tov in Jeroesjalajim te betalen: Maasér Sjeni. Om ervoor te zorgen dat iedereen dat doet, verplicht de Tora ons om op de dag voor Pesach in het derde en zesde jaar van een sjemitta cyclus die 10 procent apart te zetten. Wat nu te doen als men op de dag voor Pesach niet in de buurt van die vruchten is?

Hierover vertelt de Misjna (Ma'aseer Sjenie 5:9) het volgende voorval:

Rabban Gamliël en de andere geleerden zaten op een schip (op de dag voor Pesach) en Rabban Gamliël verdeelde zijn vruchten met die geleerden: rabbi Jehoshoe'a, Rabbi Akiwa, - nog op het schip. Rabbi Jehoshoe'a gaf weer een deel aan rabbi Elazar ben Azarja.

We zien dus – en daar gaat het mij om - dat deze geleerden op de dag voor Pesach op een boot zaten! In plaats van thuis de charouses te maken en de tafel te dekken, zaten ze op een boot! En zij konden ook niet meer op tijd naar huis toen ze eenmaal aan land kwamen – anders hadden ze hun giften van de vruchten wel ordentelijker gedaan.

Waarom zaten deze geleerden op een boot, een dag voor jom tov?

Dat weten we. Zij kwamen van een missie om in Rome ten behoeve van het joodse volk te spreken met de keizer. Lobbyisten voor ons volk.

Aangezien we weten dat de tempel verwoest is in het jaar 69 en dat dat het 6e jaar van een sjemitta cyclus was én wij weten dat deze missie nà de verwoesting van de tempel was, heeft deze reis en dus het verhaal van de haggada zich afgespeeld in het jaar 73 of 76 van de eerste eeuw.

In die tijd was Rabban Gamliel de leider van het Sanhedrin, de eerste na de verwoesting van de tempel. En zo was hij ook de leider van deze delegatie.

We begrijpen nu wat er gebeurd is. De geleerden kwamen vlak voor jom tov aan land, in ieder geval te laat om nog naar huis te gaan. Waar konden ze Jom Tov vieren? In Bne Berak, toen een plaatsje net achter Jaffo, de havenstad waar rabbi Akiwa, die ook op de boot zat, woonde.

Maar we zijn nog niet klaar.

Want waar bleef rabban Gamliel? Hij is niet aanwezig bij de geleerden in Bne Berak? Rabban Gamliel was de leider van het Sanhedrin en dat zat toen al in Yavne. Daar kon hij ook naar toe komen én hij had een goede reden om niet met zijn vrienden mee te gaan.

Het verhaal speelt zich dus af na de verwoesting van de tempel. Op Pesach brachten we daar het offer, dat kon dus niet meer, vonden alle geleerden - behalve rabban Gamliel!

In de eerste jaren na de verwoesting heeft rabban Gamliel nog een Pesach-offer gebracht, iets waar de andere geleerden het niet mee eens waren en daarom ging rabban Gamliël snel naar zijn eigen plaats.

En daarom heeft hij ook zijn eigen plaats in de haggada.

In de hele haggada spreekt niemand over het Pesach-offer tot dat Rabban Gamliël komt en zegt: Wie niet drie dingen heeft genoemd, heeft zijn plicht niet gedaan: Pesach (!), Matza en Maror.

Vandaar dat deze uitspraak helemaal apart staat. De andere geleerden waren het er niet mee eens dat je aandacht moest geven aan het Pesach offer, dat werd immers toch niet meer gebracht?! En zo kunnen we de opbouw van de hele seider avond beter begrijpen.

Maar het meest bijzondere van dit hele verhaal is: deze geleerden ondernamen een reis van maanden (ze waren al voor Soekot vertrokken) met alle mogelijke gevaren om op te komen het Joodse volk. Zij lieten alles achter omdat ze wisten dat dat hun plicht was. En met groot succes: tot de opstand van Bar Kochba (in het jaar 132) was er rust in Judea en kon het volk zijn wonden likken. Een tijd van ongekende groei in Tora studie, veel daarvan later opgeschreven in de Misjna en de Talmoed. De redding van onze identiteit en daardoor van ons volk.

En dus als we dit verhaal op de seider vertellen, in een tijd dat we niet zeker weten wat er morgen gebeurt, niet met de wereld en niet met tienduizenden joden die in oorlogsgebied zijn geraakt. Laten we dan een voorbeeld nemen aan deze groten van ons volk die hun plaats in de haggada en daarmee in de geschiedenis hebben verdiend door voor anderen klaar te staan. En als wij onze vrijheid gaan vieren, laten we die dan gebruiken om klaar te staan voor diegene die dit jaar Pesach niet thuis kunnen vieren omdat ze huis en haard hebben moeten verlaten.

Lesjana Haba'a BeJeroejsaljim!

Ik wens iedereen een Goede Jom Tov en fijne seider-avonden!

Rabbin H. Groenewoudt, Amsterdam

NIK Weekbericht iets voor jou?

Het NIK stuurt wekelijks een e-letter uit: het NIK Weekbericht. Het weekbericht geeft wekelijks inzicht in de evenementen en gebeurtenissen in Joods Nederland aan de hand van posters, artikelen, verslagen en foto's. Daarnaast staat er een kort stuk over de Parsja van de betreffende week (stuk uit de Tora dat wekelijks wordt gelezen) in. Regelmatig staan er ook stukken in van Lord Jonathan Sacks, em. Opperrabbin van Groot-Brittannië. Heb je interesse in het wekelijks ontvangen van dit weekbericht? Meld je dan aan via de homepage van onze website www.nik.nl of stuur een e-mail aan info@nik.nl onder vermelding van Parsja Post. Dan kun je ook genieten van wekelijks Joods nieuws en Joodse wijsheid in jouw e-mail brievenbus. Mocht je het weekbericht al ontvangen dan hoef je je niet opnieuw aan te melden.

Daarnaast ... is het NIK met nieuws en achtergronden te vinden op Facebook en Twitter. Je vindt onze pagina als je in de zoekbalk van Facebook intypt: NIK Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap Joodse Gemeenten. Via Twitter kun je ons volgen via @JoodsNL. Ga jij ons ook daar volgen?

Instructies voor het kasjeren voor Pesach

Kasjeren van het gerei

Bij voorkeur gebruiken wij op Pesach eetgerei en vaatwerk dat slechts voor dit feest bestemd is. Wil men ook de voorwerpen van 'door het jaar' gebruiken, dan bestaat daartoe in sommige gevallen de mogelijkheid van kasjeren. Chameets-voorwerpen die niet op Pesach worden gebruikt, moeten goed worden opgeborgen.

Waar een gemeentelijke gelegenheid tot het kasjeren van vaatwerk aanwezig is, moet men hier bij grote voorkeur gebruik van maken. Kan dit niet, dan volgen hier de belangrijkste bepalingen.

- De te kasjeren voorwerpen moeten de laatste 24 uur voor het kasjeren geheel schoon en ongebruikt hebben gestaan. Alle te kasjeren voorwerpen moeten vooraf intensief en aanslagvrij zijn gereinigd. Een chameets pan waarin men kasjert, moet eerst zelf worden gekasjerd. Daartoe wordt de pan tot de rand met water gevuld en opgezet tot het water kookt. Dan werpt men er een gloeiende steen in of houdt er een pook in die

eerst op het vuur tot gloeien is gebracht, zodat het kokende water over de rand loopt.

Daarna dompelt men de te reinigen voorwerpen eenmaal (met behulp van een net of mandje) in de pan, zodat de voorwerpen geheel worden omgeven door het water, dat voortdurend op kookhitte wordt gehouden. Hiervoor houdt men tegelijkertijd met de te kasjeren voorwerpen een gloeiende pook of steen in het kokende water. Men neemt de voorwerpen er dan dadelijk weer uit (eventueel met een tang) en spoelt ze met koud water af.

- Vorken, lepels, aluminium borden of pannen, messen uit één stuk en alle houten voorwerpen kunnen op deze wijze worden gekasjerd. Indien de aluminium pannen niet uit één stuk zijn vervaardigd, kunnen ze worden gekasjerd, mits de plekken waar de delen zijn vastgeklonken vóór het kasjeren met een gas- of steekvlam worden gegloeid. Voorwerpen van aardewerk (en ook porselein) en hoorn kunnen niet worden gekasjerd en dus niet tijdens Pesach gebruikt worden.

- Fornuizen, gastoestellen, e.d. moeten worden gegloeid. Elektrische kookplaten dienen een tijd lang hoog te branden nadat ze eerst goed zijn gereinigd. Daarna gloeit men ze van buiten met een steekvlam, indien het niet mogelijk is ze met aluminiumfolie te bedekken. Ovens moeten goed worden gereinigd, bijvoorbeeld met een ovenreiniger. Hierna kasjert men met een steekvlam.

Losse delen worden met aluminiumfolie bedekt.

De wanden van magnetrons worden niet warm, zoals de andere typen ovens. Reinig de magnetronoven zorgvuldig, plaats er een open glazen bak in met water met een beetje schoonmaakmiddel en zet de magnetron aan zodat de damp vrij kan circuleren.

- Aanrechten, gootstenen, keukentafels (ook formica) enz. kunnen door het gieten van kokend heet water over een gloeiende steen of pook worden gekasjerd. Het is aan te bevelen om voor Pesach voor een aparte afdekking zorg te dragen.

Kasjeren van glaswerk

Glas wordt als volgt gekasjerd:

- Het glas dient minimaal 24 uur zonder onderbreking in water ondergedompeld te zijn.
- Daarna dient het water verschoond te worden en moet het glas opnieuw minimaal 24 uur onder water staan.
- Daarna dient opnieuw het water verschoond te worden en moet het glas voor een derde keer 24 uur onder water staan.
- Voorwerpen van Pyrex, Duralex enz. kunnen niet worden gekasjerd.
- Informatie over het kasjeren van afwasmachines en plastic voorwerpen, is verkrijgbaar bij het rabbinaat.

Waar kunt u kasjeren?

Voor het kasjeren van uw vaatwerk en het touwelen in het mikwe kunt u op de volgende plaatsen terecht:

Amsterdam

JCC

zondag 10 april van 12:00 tot 18:00 en woensdag 13 april van 12:00 tot 18:00

Informatie over kosten via www.nihs.nl of info@nihs.nl

Den Haag

Spaarwaterstraat 200

Maandag 11 april van 16.00-18.00 uur

Aanmelden: rabbi@joodsdenhaag.nl

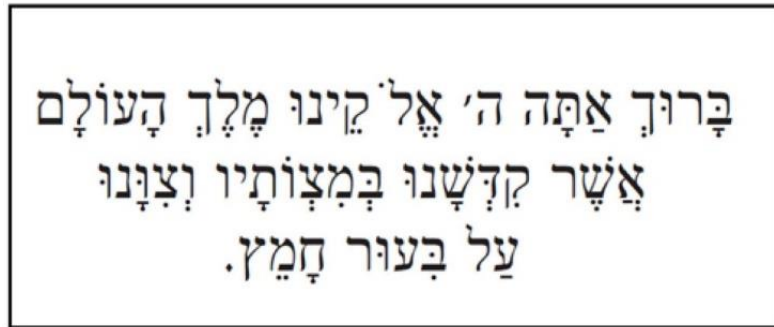
Rotterdam

Op afspraak: jvorst@nig-rotterdam.nl / 06 24253307

Chameets-onderzoek – Bedikat Chameets

Het chameets-onderzoek is dit jaar op donderdagavond 14 april na nacht (zie tijden blz. 3).

Voordat het onderzoek begint zegt men een beracha:

Baroech atta H' Elo-kenoe melech ha'olam asjer kidesjanoe bemitsvotav vetsyvanoe al bi'oer chameets.

“Geprezen bent U, o G'd, Koning van de wereld, Die ons geheiligd heeft met Zijn geboden en ons opgedragen heeft chameets te verwijderen.”

Wanneer verschillende mensen samen bedikat chameets doen, moeten allen de beracha horen en zij antwoorden met 'amen', die meestal wordt uitgesproken door de ba'al habajit (de heer des huizes).

Indien men zelf niet in de gelegenheid is om chameets te zoeken, mag men een sjaliach (vertegenwoordiger) aanstellen. Wanneer de sjaliach de bedikat chameets alléén doet, zegt hij de beracha.

Tussen de beracha aan het begin van het onderzoek en de verklaring van nietigheid van chameets die na het onderzoek wordt uitgesproken, mag er niet worden gesproken, tenzij de interruptie te maken heeft met het zoeken en wegruimen van chameets.

HANDIGE CHECKLIST VOOR HET ZOEKEN NAAR CHAMEETS

☐ zolder, kelder	☐ in en om grote apparaten	☐ boeken
☐ kantoor	☐ zakken en omslag van kleding	☐ kasten en laden
☐ tuin en veranda	☐ schooltassen, koffers	☐ vuilnisbakken
☐ dierenhokken	☐ meubilair, kinderstoelen	☐ stofzuigerzakken
☐ garage en auto('s)	☐ kinderwagen, bakfiets	☐ toetsenbord
☐ toilettafel/-kast	☐ school- en sjoelkluisjes	

Gebruikelijk is om het chameets te zoeken met een brandende kaars, omwikkeld met een handvat van aluminiumfolie. Eventueel kan men een zaklantaarn gebruiken. Sommigen nemen een veer, een houten lepel en een zakje om het gevonden chameets in te deponeren. Wanneer men chameets heeft gevonden, moet men het goed opbergen om het de volgende ochtend te verbranden

Nadat alles goed onderzocht is, zegt men de volgende verklaring:

כָּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאַכָּא בְּרִשׁוּתִי
דְּלֹא חֲמִיתָהּ וְדְלֹא בְּעֵרְתָהּ לְבִטְיִל
וְלֹהוּי הֶפְקֵר כְּעֵפְרָא דְאַרְעָא.

“Al het chameets en het gerezene dat zich in mijn gebied bevindt, dat ik niet gezien heb en niet vernietigd heb en waarvan het bestaan mij niet bekend is, verklaar ik nietig zoals het stof der aarde.”

Chameets verbranden

Al het chameets, behalve het chameets dat door middel van een volmacht via het rabbinaat aan een niet-Jood is verkocht, dient voor het ingaan van het chameetsverbod op **vrijdag 15 april te worden verbrand vóór 12.19 uur**.

Na het verbranden zegt men:

כָּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאַכָּא בְּרִשׁוּתִי
דְחֲמִיתָהּ וְדָלָא חֲמִיתָהּ דְבִעֲרִיתָהּ
וְדָלָא בְעֲרִיתָהּ לְבִטְיִל וְלִהְיוּ הַפְּקָר
כְּעֶפְרָא דְאַרְעָא.

“Al het chameets en het gerezene dat zich in mijn gebied bevindt, zowel dat ik gezien heb als dat ik niet gezien heb, zowel dat ik weggeruimd heb als dat ik niet weggeruimd heb, verklaar ik nietig zoals het stof der aarde.”

Bij Sjoel Amstelveen wordt op Erev Pesach het chameets verbrandt tussen 10.00-12.00 uur.

Instructie verkopen chameets

Het is de plicht (mitswa) ervoor te zorgen dat gedurende Pesach zich geen enkel chameets in Joods bezit bevindt, ongeacht waar zich dit bevindt. Het chameets wordt daarom vernietigd, in openbare vuilcontainers gestort, of weggegeven aan een niet-Jood.

Ten onrechte meent men vaak dat het rechtstreeks aan een niet-Jood verkopen van chameets of het verkopen van chameets via een volmacht aan het rabbinaat, een verplichting is die behoort bij de voorbereidingen van Pesach. Het is alleen zo dat wanneer men zijn chameets niet wil vernietigen, of wegschenken, er de mogelijkheid tot verkoop bestaat. Geadviseerd wordt om de verkoop via een volmacht aan het (opper-) rabbinaat te realiseren.

NIHS Amsterdam

Tot woensdag 13 april, 12.00 uur

Formulieren die na deze datum/tijd binnenkomen worden niet meer meegenomen als verkochte chameets. In dat geval blijft de chameets in uw bezit.

Kosten van een volmacht: €5.

De volmacht kan via de website van de NIHS (tabblad Formulieren) worden ingevuld, ingeleverd en betaald.

Het formulier kan ook per email of per post worden verstuurd. Vraag in dat geval een formulier op bij de NIHS Amsterdam via info@nihs.nl.

IPOR

Tot maandag 11 april

Vraag een formulier op bij

rabbijnshmuelspiero@gmail.com.

Inleveren via dit emailadres of per post naar Herenweg 172, 2101 MV Heemstede.

Kosten: €5.

NIG Rotterdam

Tot dinsdag 12 april, 14.00 uur

A.B.N. Davidsplein 4, 3039 KA
Rotterdam

@: jvorst@nig-rotterdam.nl

T: 06-24253307

Ta'anit Bechorim

De begintijd voor de vastendag voor de eerstgeboren mannen en jongens vindt u op blz. 3. In diverse synagogen vindt na het einde van de ochtenddienst een siejoem (het beëindigen van een Talmoedtraktat of een zesde deel van de Misjna) plaats, gevolgd door een se'odat mitswa (een feestelijke maaltijd). Eerstgeboren deelnemers hieraan hoeven de rest van de dag niet te vasten.

Begin van sjachariet op vrijdagochtend 15 april:

AMOS: om 08.00 uur.

Den Haag: om 07.30 uur (Bezuidenhout).

Sjoel Amstelveen: om 07.00 uur met aansluitend sjoem.

Huisdieren

Het verbod om tijdens Pesach chameets in huis te hebben kan ook gevolgen hebben voor uw huisdieren. Veel soorten diervoeding bevatten namelijk granen die men niet in huis mag hebben. Daarnaast wordt er vaak soja, rijst of maïs aan toegevoegd, die uw viervoeter, vogel of vis, in tegenstelling tot uzelf, wel mag eten. Omdat de meeste honden en katten geen liefhebbers van matzes zijn, geven we hier een paar algemene tips.

Geef het dier zoveel mogelijk vers voer: vis, hart, pens enzovoorts. Koop het voor Pesach en vries het in kleine dag porties in.

U kunt er eventueel wat in bouillon verkruidde matze doorheen doen.

Blikvoer dat geen granen bevat is toegestaan.

Voor vragen omtrent overige diersoorten en hun voeding op Pesach kunt u contact opnemen met de ressortale rabbinaten of het Opperrabbinat voor Nederland. Let op: sommige dieren kunnen bij een plotselinge verandering van voeding erg ziek worden. Raadpleeg hiervoor uw dierenarts.

Pesach reizigers checklist

1. Verkoop transacties moeten bij voorkeur plaatsvinden bij ter zake kundigen op halachisch gebied van koop en verkoop. Als men gaat logeren op een adres in het buitenland is het aan te bevelen de verkoop van chameets te laten plaatsvinden bij een van de rabbinaten in Nederland alvorens vertrek.
2. Ook bij het benoemen van een gevolmachtigde of sjaliach verkoop, moet het bovenstaande - punt 1 - in acht worden genomen.
3. De verkopen van het chameets, alsook de gevolmachtigde voor de verkopen van chameets, moet aan de persoon als genoemd onder 1 de tijden worden opgegeven van de plaats waar hij/zij is in het buitenland bij verkoop en het wederom in bezit krijgen na afloop van het chameets verbod.

Hieronder treft u een lijst met verschillende scenario's voor mensen die niet thuis zijn voor Pesach

Hoofdverblijf

Als u meer dan 30 dagen voor Pesach weggaat (en pas terugkomt na Pesach):

- Bedikat chameets is niet nodig
- Chameets moet verkocht worden en Kol Chamira verklaard vóór de laatste tijd van het bezitten van chameets op Erev Pesach

Als u binnen 30 dagen voor Pesach weg gaat:

- Bedikat chameets is verplicht
 - Moet de avond voor u weg gaat gedaan worden met nacht met kaarslicht.
 - Er wordt geen bracha gezegd
 - Kol Chamira moet wel worden gezegd, maar “Bersjoeti” (in mijn bezit) moet vervangen worden door “Bebaita Hadain” (in dit huis)
 - Er kan ook een shaliach (vertegenwoordiger) aangewezen worden om de Bedikat Chameets namens hun te doen te doen op Erev Pesach
 - Het is beter om wel de Bedikat Chameets te doen dan om zichzelf vrij te spreken van de verplichting van de Bedikat Chameets door het huis op 13 Nissan al te verkopen. Als dit wel nodig is, bespreekt u dit dan met uw rabbijn.
- Chameets moet verkocht worden en Kol Chamira verklaard vóór de laatste tijd van het bezitten van chameets op Erev Pesach

Bestemming (hotel)

Als u chameets heeft meegenomen: Bedikat Chameets moet gedaan worden met bracha

Als u geen chameets heeft meegenomen: Bedikat Chameets moet gedaan worden zonder bracha

Zorg ervoor dat het chameets verkocht is vóór de laatste dat chameets in bezit mag zijn in de plaats waar u verblijft en dat het pas terug gekocht wordt nadat Pesach voor u voorbij is in de plaats waar u verblijft.

Bij het vliegen

Zorg ervoor dat de kosjere maaltijd kosjer voor Pesach gecertificeerd is, en dat de dubbele verpakking van de warme maaltijd niet kapot/gescheurd is (dit geldt voor het hele jaar, niet alleen voor Pesach). Men zou geen warme

dranken moeten nemen, en er van uitgaan dat de koude dranken niet voor Pesach zijn gecertificeerd, tenzij dit duidelijk is aangegeven.

In een hotel

De waterkoker in een hotelkamer (of ergens in het hotel) kan niet gebruikt worden tenzij het duidelijk is aangegeven dat deze kosjer voor Pesach is gecertificeerd.

Verkoop Pesach-artikelen

Amsterdam

- Jumbo Amsterdam	Kastelenstraat 70	020-301 2680
- Mouwes	Kastelenstraat 261	020-661 0180
- Rimon Deli	Kastelenstraat 69	020-644 7567
- Slagerij Marcus	Kastelenstraat 111-A	020-671 9881

Overzicht seder cursussen en op Pesach gerichte sjoeriem

NIHS Amsterdam

Rabbin S. Katz i.s.m. rabbin D. Pinkovitsch

Maandag 11 april om 20.15 uur

<https://us02web.zoom.us/j/7622863351>

NIG Den Haag

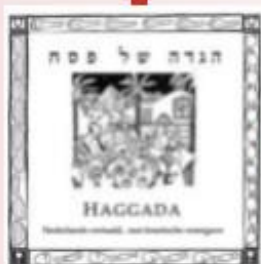
Rabbin S. Katzman

Woensdag 30 maart en 6 april om 20.30 uur

<https://us02web.zoom.us/j/3810011619>

Speciale
PESACH
aanbiedingen

Haggada

€12,-

Set Haggada
+ Machzor
Pesach

€25,-

Machzoriem
set
8-delig

€75,-

Bestel nu!

WIZO Giftshop
www.wizogiftshop.nl

Vragen aan de rabbijn

Na afloop van de hier genoemde voordrachten met praktische Pesach-adviezen maar ook op andere momenten heeft u wellicht nog vragen. Neem dan contact op met een rabbijn in uw regio.

Opperrabbinaat voor Nederland

T: 020-301 8490

@: kosher@nik.nl

@: rabbi@joodsdenhaag.nl

T: 070-3470222

NIHS Amsterdam

Rabbinaat NIHS (kantoor gesloten tijdens Pesach)

T: 020-6460046

@: rabbinaat@nihs.nl

- Rabbijn E. Wolff

@: rav.wolff@nihs.nl

T: 06-29099235

-Rabbijn S. Katz

@: s.katz@nihs.nl

- Rabbijn H. Groenewoudt

@: h.groenewoudt@nihs.nl

NIG NHNW

T: 023-5320707

@: rabbijnspero@nignhnw.nl

NIG Nijmegen

Rabbijn M. Levine

@: rabbijn@nignijmegen.nl

T: 06-21586575

NIG Rotterdam

Rabbijn J. Vorst

T: 06-24253307

@: jvorst@nig-rotterdam.nl

AMOS

Rabbijn M. Sebbag

T: 06-22404346

@: info@amossjoel.nl

IPOR Rabbinaat

@: rabbinaat@ipor.nl

T: 020-3018495

- Opperrabbijn B. Jacobs

@: rabbi.jacobs@planet.nl

T: 06-53674929

- Rabbijn S. Evers

T: 033-4720943

@: rabbi.evers@ipor.nl

- Rabbijn S. Spiero

T: 023-5320707

@: rabbi.spiero@ipor.nl

NIHS Brabant

Rabbijn S. Steinberg

@ : rabbijnsimcha@gmail.com

T : 06-36357593

NIG Den Haag

Rabbijn S. Katzman

Overzicht gezamenlijke Seder-vieringen

In de volgende plaatsen worden gemeenschappelijke sedermaaltijden georganiseerd. Let op: meld u tijdig aan. Er zijn kosten aan verbonden.

NIG Breda

Uitgaande Sjabbat 16 april

Aanmelden: info@joodsbreda.nl

Kosten: €15,- p.p.

NIG Den Haag

NIG, Cornelis houtmanstraat 11

Vrijdag 15 april om 19.30 uur

Aanmelden:

@: aanmelden@joodsdenhaag.nl

NIG Groningen

Sjoel Groningen, Folkingestraat 60

Vrijdag 15 april om 19.30 uur

Aanmelden:

@: info@nig-groningen.nl

T: 06-21228568

NIG Rotterdam

Informatie via 06-16840407

Verkorte seder voor ouderen

Vóór de eigenlijke Seder kunnen de volgende teksten worden gelezen en/of besproken.

1. Vanaf **MA'ASEE BERABBI ELI'EZER** op blz.8
t/m 1^e helft blz. 12
2. Overslaan naar **TSEE OELEMAD** op 2^e helft blz. 13
t/m blz. 18 onderaan
overslaan blz. 19 – 1^e helft, de **TIEN PLAGEN**
en dan verder op 2^e helft van deze blz. 19 t/m blz. 23

[In de Hagada volgt nu de maaltijd met alles er voor en er na. Dat is allemaal voor straks, later bij de eigenlijke Seder.]

3. Op de eerste avond overslaan naar blz. 52: **OEWEGEEN WAJEHIE**

Op de tweede avond overslaan naar blz. 55: **OEWEGEEN WA'AMARTEM**

4. Op beide avonden verder **KIE LO NA'È** bovenaan op blz. 57 en 58

Daarna:

ADIER HOE midden op tweede helft blz. 60,

ECHAD MIE JODEE'A midden op tweede helft blz. 62 en

CHAD GADJA bovenaan op blz. 67

De eigenlijke Seder:

1. **KIDDOESJ** op blz. 4 en 5. De eerste beker. Alle bekers worden links leunend (voor minstens iets meer dan de helft) leeggedronken.
2. **OERECHATS, KARPAS, JACHATS** op blz. 6
3. **HA LACHMA 'ANJA** onderaan op blz. 6
t/m **AWADIEM HAJIENOE** op de eerste helft van blz. 8.
4. Overslaan naar **BAROECH SJOMEER HAVTACHATO** op tweede helft van blz. 12
en vervolgens **WEHIE SJÈ'AMEDA** op blz. 13
5. Overslaan – alleen naar de eerste helft van blz. 19: de **TIEN PLAGEN: EELOE ÈSER MAKOT**
6. Verder **RABBAN GAMLIE'EEL** bovenaan op blz. 24
7. En vervolgens worden de eerder overgeslagen teksten gezegd t/m blz. 28.
8. Daarna op blz. 29 en verder: **RACHTSA** – het wassen van de handen, het eten van **MOTSIE, MATSA, MAROR, KOREECH**.
9. Vervolgens de eigenlijke maaltijd, met als 'toetje' de **AFIKOMAN-MATSA** en het **BENSJEN** op blz. 31.
10. Hierna de tekst tot het einde van de Hagada, met overslaan wat eventueel al is gezegd.

OMER-TELLING: op de tweede avond wordt – indien mogelijk staande - de 1^e dag van Omer geteld. Blz. 62.

Einde van de Seider. Welterusten.

Overzicht Pesach-producten

Voor gebruik op Pesach verboden artikelen

Artikelen die op Pesach niet ons eigendom mogen zijn:

Alcoholhoudende dranken zonder Pesachzegel, beschuit, bier, biscuits, bouillonblokjes, brood, bruine suiker, lichte en donkere basterdsuiker, cornflakes, crackers, custardpudding en vlapoeder, drop, essences, gebak, gort, gries, haver, havermout, koekjes, macaroni en andere pasta-deegwaren, matzes zonder Pesachzegel, medicijnen*, meel (paneer-, zelfrijzend en andere soorten meel), ontbijtkoek, vermicelli en alle overige producten die één of meer van de vijf graansoorten bevatten (tarwe, rogge, gerst, haver en spelt).

Artikelen die opgeborgen mogen worden:

Balletjes of zuurtjes (mits geen meel bevattend), bessensap, boter, citroen- en tomatensap, chocolade in alle vormen (mits geen meel bevattend), gember, honing, jam, kokosmeel, maïzena, mayonaise (mits geen meel bevattend), mosterd (mits geen meel bevattend), peulvruchten, pindakaas, rijst, rijstvlokken, kindermeel (voor zover het een rijstproduct is), siropen, specerijen, poeder- en vanillesuiker, tandpasta, tafelzuur, eau de cologne en parfums.

Toegestane artikelen

a. Artikelen bereid onder toezicht van het Opperrabbinaat voor Nederland:

- Matzes
- matzemeel
- kaas
- haring
- advocaat en likeur

Deze producten dienen voorzien te zijn van het Pesachzegel.

b. Onder Rabbinaal Toezicht voor Pesach bereide artikelen

c. Artikelen die geoorloofd zijn voor gebruik op Pesach, zonder speciaal voor Pesach te zijn vervaardigd:

Het Rabbinaat van Amsterdam, onder de verantwoordelijkheid van rabbijn E. Wolff, heeft na overleg met rabbijn E.M. Maarsen van het Opperrabbinaat voor Nederland een lijst opgesteld van producten die, hoewel het beter is ze met een hechsjer lePesach (Pesach-zegel of Pesach-opdruk) te kopen gewoon in de winkel kunnen worden gekocht voor gebruik op Pesach.

(J = Ja. Kan worden goedgekeurd. J / N = Opmerking controleren.)

Product		Opmerking
Aardappelzetmeel	J/N	Mits in de allergenenverklaring geen chameets vermeld staat
Bakpoeder	J/N	Puur sodiumbicarbonaat is akkoord zolang er geen maiszetmeel of maltodextrine in zit
Bevroren fruit	J	Toegestaan mits er geen ascorbinezuur (vitamine C) of citroenzuur in verwerkt zit als antioxidant. (Uiteraard moeten relevante soorten fruit worden onderzocht op ongedierte.)
Bevroren vis	J	Toegestaan zowel heel als filet mits met huid en zuiver. Er mogen geen ingrediënten aan zijn toegevoegd. Zalm mag ook zonder huid.
Cacaopoeder	J	
Fruit	J	
Fruitsap	J/N	Zuiver vruchtensap van citrusvruchten is geoorloofd mits er geen antioxidanten in zitten. Appelsap en andere soorten sap zijn niet geoorloofd, omdat er vaak stoffen in zitten die op Pesach niet genuttigd mogen worden.
Geraspte kokosnoot	J	
Groenten (vers)	J/N	Geen peulvruchten, sperziebonen en snijbonen.
Hand Sanitisers	J	

Koffie gebrand	J/N	Geroosterde gemalen koffie is toegestaan, gedecaffeïneerde koffie niet.
Koffie Instant	J	Nescafé en Douwe Egberts zijn toegestaan, gedecaffeïneerde instant-koffie niet
Melk: (chalav akoem)	J/N	Gewone melk en magere melk zijn toegestaan. Melk op basis van haver, soja, amandelen of kokos is niet toegestaan.
Noten (gemalen)	J	
Noten (heel)	J/N	Alleen rauwe en/of geblancheerde noten zijn toegestaan. Geroosterde noten zijn niet toegestaan.
Olie	J	Zuivere zonnebloemolie
Olijfolie	J/N	Extra Virgin olijfolie en geperste olijfolie. Geraffineerde olie etc. is niet toegestaan.
Peper	J	Zwart en wit.
Poetsmiddelen	J	Hagerty, Silvo
Rozijnen	J/N	Sun Maid rozijnen zijn toegestaan. Zijn deze niet beschikbaar, dan mogen ook rozijnen van andere merken worden gebruikt mits er niets aan is toegevoegd.
Schoonmaakmiddelen	J	Zoals Cif en Vim.
Specerijen: knoflook, ui, gember, kaneel	J/N	Het betreft zuivere specerijen zonder toevoegingen. Mengsels zijn niet toegestaan. Gember mag worden gebruikt mits er geen suiker aan is toegevoegd.
Suiker	J/N	Witte suiker is toegestaan, ook suikerklontjes. Rietsuiker is ook toegestaan. Bruine basterdsuiker alleen ORT Kosjer Le-Pesach.
Synthetische afwasmiddelen	J	Zoals Dreft en Dubro.
Tandpasta	J/N	Gewone tandpasta mag worden gebruikt mits er geen sorbitol aan is toegevoegd.

Tapiocazetmeel	J/N	Mits in allergenen verklaring geen chameets vermeld staat.
Thee	J	Zuivere zwarte en groene thee is toegestaan. Thee met aroma en/of smaak is niet toegestaan. Earl Grey mag niet worden gebruikt.
Toiletzeep	J	Niet voor vaatwerk.
Water in flessen	J	Zuiver water met en zonder koolzuur is toegestaan.
Zoetstof	J	Natrena (vloeibaar en poedervorm) en Hermesetas tabletten.
Zout	J	

d. Babyvoeding

De volgende producten mogen weliswaar door baby's genuttigd worden, doch niet in aanraking komen met het Pesachvaatwerk. Pannen, borden etc. dienen apart gehouden te worden en apart te worden afgewassen.

- Mead Johnson: Enfamil AR 1 & 2, Nutramigen LLG 1 & 2, Pregestimil LIPIL.
- Nenatal BMF, Nenatal Protein Fortifier*, Nenatal Start*, Nutrilon DuoBalans 1*& 2*, Forte 1*& 2*, Omneo 1* & 2*, Prefea 1*& 2*, Prosyneo H.A. 1*& H.A. 2*, Standaard 1*& 2*, Standaard 1*& 2* kant en klaar.
- Nutricia Olvarit: Rijstbloem
- Nutricia Olvarit: groenten en fruit serie:
 - 4m: 00 Appel (8591119001924), 01 Banaan (8591119001962), 04 Peer (859119002105), 22 Perzik Appel (8591119002020), 72 Broccoli (5900852926549), 73 Bloemkool (5900852926556), 75 Wortel (5900852926570).
 - 6m: 57 Appel Banaan Sinaasappel (8591119002198)

Geneesmiddelen

Over het gebruik van geneesmiddelen op Pesach raadplege men het Opperrabbinaat voor Nederland of het ressortale rabbinaat. Verander geen enkel medicijn zonder eerst uw arts te raadplegen.

Let op:

Alle artikelen die voor het gebruik op Pesach geoorloofd zijn zonder onder rabbinaal toezicht Kasjeer-Le-Pesach te zijn bereid, dient men vóór Pesach te kopen.

Let op 2:

Er zijn meerdere artikelen uit Israël, Frankrijk en andere landen verkrijgbaar met een zegel of opdruk ORT Kasjer lePesach, die volgens de Asjkenazische traditie desondanks ongeoorloofd zijn omdat zij kitniot (peulvruchten) bevatten. Lees goed op de verpakking en bij twijfel raadplege men zijn rabbinaat.

Let op 3:

Ook voor slaolie en bruine suiker geldt: uitsluitend geoorloofd indien ORT Kasjer lePesach.

Inlichtingen

Inlichtingen over artikelen waarover twijfel bestaat kan men – mits tijdig aangevraagd – verkrijgen bij het Opperrabbinaat voor Nederland, kosher@nik.nl, of bij de ressortale rabbinaten. De website www.oukosher.org bevat een lijst van producten met een OU-hechsjer (een O met een U erin) die het hele jaar kosjer voor Pesach zijn, zonder dat ze de P van Pesach in het hechsjer hebben staan.

Overige programma's

- Rabbijn H. Groenewoudt houdt op Sjabbat 9 april om 20.00 uur een Halachische voordracht in Sjoel Amstelveen.
- Eerste dag Pesach, sjabbat 16 april, houdt de CIJZ sjoel een lunch. Je kunt je via [deze link](#) hiervoor aanmelden.
- Sjoel West organiseert op maandag 18 april om 12.30 uur een matzelunch in Sjoel. Aanmelden: Sjoelwestamsterdam@gmail.com. Adres: Willem Schoutenstraat 8, Amsterdam

Vragen over Pesach

Opperrabbijn mr. drs. R. Evers

1. Waarom wordt er in sommige fabrieken wel en in sommige fabrieken geen challa van het deeg afgenomen?

Wanneer de eigenaar van de matze fabriek Joods is, wordt van het deeg (of later) challa, een heffing van deeg, afgenomen. Men neemt een olijfgrootte deeg van de grote klomp deeg af en zegt een beracha (zegenspreuk) over deze mitzwa van het 'nemen van challa'. In sommige gevallen wordt challa genomen aan het einde van de dag door twee matzes als challa te leggen boven op de opgestapelde dozen matzes, die bedekt worden door een groot plastic. Daarna wordt de speciale beracha hierover uitgesproken waarin wij G'd bedanken dat hij ons in de Tora opdracht heeft gegeven van ieder behoorlijk deeg een heffing af te zonder om daarmee de behoeftige kohaniem (priesters) te ondersteunen. Maar wanneer de eigenaar van de matze fabriek niet Joods is, hoeft er geen challa te worden afgenomen.

2. Vele gemeenten hebben de gewoonte vrijdagavond de kiddoesj uit te spreken in sjoel. Waarom gebeurt dat niet op de Seideravonden?

De kiddoesj in sjoel wordt eigenlijk alleen uitgesproken voor gasten, die hun maaltijd ook in sjoel nuttigen. Anders zou deze kiddoesj een kiddoesj zonder maaltijd zijn, en dat heet halachisch geen kiddoesj. Voor Pesach hebben alle armen voldoende middelen ontvangen om wijn te kopen en zelf kiddoesj te maken. Het kan ook zijn, dat iedereen wel ergens uitgenodigd is en aldaar dan de kiddoesj hoort en een beker wijn drinkt.

Dat brengt ons op de derde reden: de beker wijn van de kiddoesj is de eerste van de vier bekers wijn, die wij moeten drinken bij de Seider. Daarom kunnen we deze beker niet in sjoel drinken. Een vierde reden heeft met de educatieve waarde van de kiddoesj in sjoel te maken. Kiddoesj wordt ook in sjoel gemaakt om de aanwezigen de kiddoesj te leren uitspreken. Dit is op Seideravond overbodig omdat iedereen de kiddoesj kan (mee-)lezen uit de Hagada.

3. Dit jaar valt de eerste Seideravond op vrijdagavond. In sjoel laten we dan het gebruikelijke gebed 'Mageen Avot' weg. Waarom?

Omdat dit gebed is ingesteld als een soort bescherming voor de mensen, die 's avonds alleen naar huis moeten lopen. Seideravond heet 'leel sjimoeriem', een nacht van speciale bescherming. Daarom is het gebed 'Mageen Avot' niet nodig. Bovendien nemen we aan, dat alles thuis klaar is en de Seidertafel gedekt staat te wachten op de mensen die uit sjoel komen. Niemand komt te laat naar sjoel, zodat niemand alleen terug hoeft te lopen en 'Mageen Avot' niet nodig is.

4. Waarom wordt het afikoman pas aan het einde van de Seidermaaltijd gegeten?

Omdat het afikoman ons aan het Pesach-lam herinnert, hetgeen ook in de tijd van de Tempel pas aan het einde van de maaltijd gegeten werd.

Het afikoman wordt voor middernacht (dit jaar 01.43 u.) gegeten omdat ook het Pesach-lam voor middernacht gegeten moest zijn.

Bij voorkeur probeert men twee 'kezetiem' (olijfgrootten) van het afikoman te eten, een kezajit als herinnering aan het Pesach-lam en een ter herinnering aan de matze die daarbij gegeten werd. Omdat we al matzes met berachot hebben gegeten aan het begin van de Seidermaaltijd, zeggen we geen speciale beracha meer over deze laatste matze van de Seideravond.

Na het afikoman eten we niets meer omdat we de smaak van dit symbool van het Pesach-lam niet willen kwijtraken.

5. Waarom wordt tefillat tal gedurende het moesaf-gebed van de eerste dag Pesach gezegd in sjoel?

Een oude traditie stelt, dat de Engelen gedurende Seideravond ook Halleel zeggen en de schatkamers voor de dauw wijd openzetten. De zegen van Jitschak aan Ja'akov (Bereesjiet 27: 28) waar onze tweede Aartsvader de derde Aartsvader met dauw zegent vond ook plaats op Seideravond.

6. *Waarom wordt er geen beracha van `sjehechijanoe' uitgesproken over de mitsva van het Omertellen? En waarom tellen we de Omer staande?*

Het kan zijn, dat we het Omertellen niet zien als een aparte en onafhankelijke mitsva maar slechts als een brug tussen Pesach en Sjawoe'ot. Als we dan eindelijk Sjawoe'ot bereikt hebben, zeggen we sjehechijanoe over dit nieuwe feest. Deze beracha geldt dan ook voor de Omertelling omdat deze telling uiteindelijk tot Sjawoe'ot leidt.

We kunnen deze gedachte ook doortrekken naar het begin van de Omertelling, Pesach. De `dag na Pesach' (Vajikra 23: 15) moeten we beginnen te tellen. Er is een duidelijk verband tussen Pesach en het Omertellen. De beracha sjehechijanoe van Pesach kan dan ook doorgetrokken worden naar de Omertelling.

Bovendien past binnen het kader van het Omertellen de beracha sjehechijanoe niet zo goed. Sjehechijanoe wordt uitgesproken bij een heuglijke gebeurtenis. Het echte Omertellen als begeleiding bij het brengen van het gersteoffer van de Omer kan niet meer plaatsvinden omdat we geen Beet hamikdasj, geen Tempel meer hebben. Dat tempert onze vreugde. Daarom zeggen we geen sjehechijanoe over onze manier van Omertellen.

We tellen de Omer staande omdat in de Toratekst (Dewariem 16: 9) gesproken wordt van staande schoven. Maar tevens staan wij uit eerbied voor de beracha over een mitsva.

7. *Waarom eindigt de Seider met de uitspraak `het volgend jaar in het herbouwde Jeruzalem' (LESJANA HABA'A BIEROESJALAJIEM)?*

De uiteindelijke verlossing zal ook in de maand Nisan plaatsvinden. Na het vieren van de bevrijding uit Egypte kijken we met een oog naar de toekomst. Voor de zin uit Halleel "De doden kunnen G'd niet prijzen" geldt dat wanneer iets niet meer leeft, kan het niet meer groeien, zich verbeteren of ontwikkelen. Na het overlijden bestaat alleen nog maar het verleden maar geen toekomst meer. Wanneer we naar ons verleden kijken, hebben we vaak het gevoel dat onze daden of intenties niet altijd even groots waren. Als wij enkel naar het verleden kijken, kan het zijn dat onze zaak hopeloos lijkt. Hoe durven we onszelf nog

ergens te vertonen? De doden kunnen G'd niet prijzen! Als ik echter kan stellen, dat ik zal groeien en verbeteren dan ben ik nog steeds in leven. Er bestaat nog hoop voor de toekomst. Leven is groeien. De Seideravond staat in het teken van de glorieuze, Messiaanse toekomst voor de hele wereld. Daar moeten we naar toe groeien...

De beracha over bloeiende vruchtbomen

Door opperrabbin mr. drs. R. Evers

Het Jodendom kent het voorschrift om een beracha (zegening) uit te spreken over vruchtbomen die in bloei staat. Daarmee dank en respect tonend voor de Goddelijke wonderen der natuur. We doen dit in de maand Niesan.

De beracha over bloeiende bomen in Niesan luidt:

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא חָסַר בְּעוֹלָמוֹ דְּדָבָר, וּבָרָא בּוֹ
בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבִים לְהֵנוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם.

Geprezen bent U, Eeu-wige, Koning van de wereld, die het in Zijn wereld aan niets heeft laten ontbreken, en er goede schepselen in geschapen heeft en goede bomen om de mensen daarvan te laten genieten.

Deze beracha over de bloeiende vruchtbomen is bijzonder. Bij de meeste berachot (zegenspreuken) geldt geen mitsva (opdracht) om op zoek te gaan naar het bijzondere fenomeen of de zaak om daarover vervolgens een beracha te zeggen. Voor deze beracha geldt volgens Eliyahoe Rabba, en zo is de tegenwoordige gewoonte ook, echter wel de plicht om de bloesem op te zoeken, zodat je deze beracha uit kunt spreken.

Vraag 1: Mag deze beracha ook worden uitspreken over bloesemende bomen, die geen vruchten zullen voortbrengen?

Antwoord: Nee. Wel mag men de beracha uitspreken over bomen, die in kassen of bloempotten groeien, zolang ze maar vruchten voortbrengen.

Vraag 2: Op welk soort bloeien of bloesemen moet men letten?

Antwoord: Het gaat om de bloesem waaruit de vrucht zal ontstaan. Wanneer de vrucht begint te groeien, groeit er bovenop eerst een soort bloesem, die er later weer afvalt. A priori moet men de beracha zeggen op het moment, dat de bloesem nog niet afgevallen is. Want dit wordt bedoeld met 'bloesemende bomen'. Men moet de bloesem duidelijk kunnen zien en enkel de groene bladen, die de boom bedekken na de winter, zijn onvoldoende.

Vraag 3: Mag deze beracha ook 's nachts worden uitgesproken?

Antwoord: Ja, als er maar voldoende licht is om de bloesem goed te zien.

Vraag 4: Mag deze beracha ook op Sjabbat worden uitgesproken?

Antwoord: Ja, strikt volgens de halacha is dit toegestaan. Toch doen sommigen dit niet. Als de 30e Niesan op Sjabbat valt en men deze beracha nog niet heeft gezegd, is het beter hem wel op Sjabbat te zeggen dan tot na Sjabbat te wachten wanneer Niesan voorbij is. Hetzelfde geldt wanneer men door de week geen tijd heeft een bloeiende boom op te zoeken. Dan zegt men deze beracha a priori op Sjabbat.

Vraag 5: Mag je deze beracha ook uitspreken over bloeiende bomen die geënt zijn (het enten van bomen is niet toegestaan volgens de Tora) zodat er een verbod gedaan is tijdens de groei?

Antwoord: Nee, maar alleen niet als het zeker is dat de bomen geënt zijn of de vruchten verboden zijn vanwege 'orla' (de eerste drie jaar van groei, dat men de vruchten niet genieten mag).

Vraag 6: Als je al eerder bloeiende bomen hebt gezien en deze beracha toen niet heeft gezegd, mag men deze beracha dan later toch nog zeggen wanneer men weer bloeiende bomen ziet?

Antwoord: Dit mag. Maar wanneer je weet dat je nu geen beracha kan zeggen, moet je niet naar de bloesemende bomen kijken. Pas als je de beracha kan uitspreken, zul je met vreugde naar dit natuurwonder kijken en Hasjeem (G'd) danken met simcha.

Vraag 7: Het is de laatste dag van de maand Niesan en ik heb nog geen beracha over de bloeiende vruchtbomen uitgesproken. Mag deze beracha ook worden uitgesproken in de maand Ijar?

Antwoord: Ja, in principe mag dit wel hoewel sommige halachische autoriteiten zich hier tegen verzetten. Toch is het minhag (gewoonte) geworden om deze beracha alleen in Niesan met de G'dsnamen uit te spreken. Maar deze beperking geldt alleen in Israel omdat de bloesemtijd daar in Niesan valt. In de noordelijker landen valt de bloesemtijd voornamelijk in de daar op volgende twee maanden Ijar en Sivan en daar kan de volledige beracha ook na Niesan worden uitgesproken.

In een leerboekje voor berachot schrijft Philip Elte: "als men in de maand Niesan of later bomen voor het eerst ziet bloeien zegt men ...".

(Elte, Philip, Lof- en Dankzeggingen met Nederlandsche vertalingen benevens de voornaamste daarop betrekking hebbende Voorschriften (Dinim) en inleidend woord; Amsterdam, 1891)

Vraag 8: Tot wanneer mag men deze beracha uitspreken?

Antwoord: Tot het moment dat de vruchten eetbaar zijn en men er de beracha 'sjehechejanoe' over mag zeggen (tenzij men al eerder bloesemende bomen heeft gezien en men er geen beracha over heeft uitgesproken). Toch is er een mening, die stelt, dat de beracha alleen wordt uitgesproken wanneer de bloesem de vrucht nog bedekt. Daarna mag men de beracha alleen nog uitspreken zonder de G'dsnamen. Daarom moet men a priori proberen de beracha uit te spreken over een boom waarin de bloesem over de vrucht nog aanwezig is.

Vraag 9: Hoe is de halacha (het voorschrift) op het zuidelijk halfrond?

Antwoord: Daar is de tijd voor de beracha in de maand Tisjri aldaar. Toch wordt deze beracha slechts een maal per jaar gezegd. Als iemand deze beracha dus in Niesan op het noordelijk halfrond heeft gezegd en in Tisjri in Zuid-Afrika of Australië weer bloeiende bomen ziet, zegt men geen beracha meer.

Een Kabbalistisch uitstapje

Volgens de Kabbalisten moet de beracha over de bloeiende vruchtbomen specifiek in de maand Niesan worden uitgesproken en het liefst buiten de stad bij een veld met veel bloeiende bomen. Er moeten minimaal twee vruchtbomen staan en men probeert deze beracha met een quorum van

minimaal tien man uit te spreken. Voor de beracha zegt men 'lesjeem jichoed' en 'vihie noam' en na de beracha deelt men drie munten uit voor tzedaka tot zielestijging van allerlei verdwaalde nesjommes (zielen) en spreekt Psalm 126 en nog enkele andere gebeden uit, waarna Kaddiesj deRabbanan volgt.

Speciaal voor kinderen! Doe je mee?

